

SLO – gan nr 104

*Cicha noc, święta noc,
Jakiż w Tobie dzisiaj czas
W Betlejem Dziecina Święta
Wznosi w górę swe ręczęta
Błogosławi nam,
Błogosławi nam.*

Wszyscy wiemy, co dzieje się podczas Świąt Bożego Narodzenia w Polsce, ale czy w innych krajach jest podobnie?

Czechy

Co pomaga czekać na główne święto? Mniejsze święta. Już 6 grudnia dobry Mikołusz przynosi czeskim dzieciom pierwsze prezenty. 13 grudnia, w dzień św. Łucji, dziewczęta w eleganckich sukienkach chodzą po sąsiadach i proszą o słodycze. Na święta Czesi muszą udekorować dom choinką. Tylko nie ściętą, a żywą, rosnącą w doniczce. W świąteczną noc to nie Święty Mikołaj będzie kładł prezenty pod ich choinkę, ale Jezus. I jeszcze jedna tradycja kraju: Praga powinna być pokryta śniegiem podczas Świąt Bożego Narodzenia. Niestety nie mamy wpływu na pogodę, ale każdy strój pasuje do tego miasta.

Hiszpania W ciepłym klimacie Hiszpanii Mikołaj czułby się nieswojo, więc dzieci czekają na przybycie Papieża Noela. Przed Bożym Narodzeniem dzieci wywieszają za oknem jasne skarpetki - w nich magik umieści swoje prezenty. A w Katalonii oczekuje się prezentów od... wielkookiej kłody z nogami. Kłoda "Caga Tió" zostaje przywieziona do domu na początku grudnia. Dzieci przykrywają ją kocem i karmią słodyczami, a w świąteczny wieczór z radością odkrywają, że kłoda przyniosła im prezenty. Pod koniec miesiąca kłoda „przetwarza” żywność na słodycze, a aby mogła się „dzielić”, trzeba dokładnie ubić pniak kijami. Oczywiście w rzeczywistości dorośli wcześniej zostawiają słodycze w wydrążonym uprzednio zagłębieniu.

Austria

Austriacy dali nam tę najbardziej lubianą bożonarodzeniową pieśń – Cicha noc, która została przetłumaczona na wiele języków. Boże Narodzenie obchodzą podobnie do nas. Po wigilijnej kolacji, na której tradycyjnie podaje się smażonego karpia, rodzina usiądzie przy drzewku bożonarodzeniowym,

pod którym znajdują się prezenty. W centrum uwagi jest oczywiście model szopki, który składa się z ponad stu postaci. W trakcie Bożego Narodzenia często też odbywają się przedstawienia opowiadające o narodzinach Jezusa Chrystusa.

Szwecja

Boże Narodzenie w Szwecji to święto wyłącznie rodzinne. Przy stole zbiera się kilka pokoleń i jest prawie niemożliwe, aby ktoś z zewnątrz uczestniczył w tej uroczystości. Wieczorem ktoś z rodziny, po cichu wychodzi z domu – najczęściej po to, by „kupić gazetę lub papierosy” – i w tym momencie rozlega się pukanie do drzwi i ... pojawia się Jultomten, czyli świąteczny skrzat z torbą

prezentów. Na cztery niedziele przed Bożym Narodzeniem Szwedzi zapalają pierwszą świecę na specjalnym świeczniku przeznaczonych na cztery świece. Nie pozwalają im dopalić się do końca - tylko jedna czwarta powinna się stopić. Dokładnie tydzień później zapalają kolejną świecę. Trwa to aż do Bożego Narodzenia - wtedy na świątecznym stole należy zapalić ostatnią świecę. Bożonarodzeniowa koza jest jednym z głównych symboli świątecznych w Szwecji i jest budowana w mieście Gavle od 1947. Co roku budowla pada ofiarą piromanów, a lokalni bukmacherzy co roku obstawiają, czy rzeźba przetrwa do Bożego Narodzenia. Przez wszystkie lata kozieł doczekał się Bożego Narodzenia tylko 12 razy.

Boże narodzenie to jedno z najważniejszych świąt w Polsce, o dużej wadze w znacznej części świata chrześcijańskiego.

W każdym kraju, gdzie jest one obchodzone obrządki mają inny unikalny charakter i tradycje.

Boże Narodzenie i jego obyczaje są tak naprawdę zlepkiem wielu różnych tradycji, z różnych części świata, zarówno pogańskich, dawno słowiańskich, germańskich jak i później dodanych elementów i znaczeń chrześcijańskich.

Dlaczego 25 grudnia?

W żadnej Ewangelii nie znajdziemy wzmianki o dokładnej dacie narodzin Jezusa Chrystusa. Dopiero w 204 roku Hipolit Rzymski napisał, że Chrystus narodził się ósmego dnia przed kalendarzami styczniowymi, czyli 25 grudnia. Potwierdził to także Sekstus Juliusz Afrykański w 221 roku.

Nowy Testament wskazuje, iż poczęcie Jezusa nastąpiło 25 marca. Dalej z pomocą przychodzi nam matematyka, albo po prostu natura. Rozwiązanie nastąpiło równo po dziewięciu miesiącach, czyli właśnie 25 grudnia. Kościół uznał ten dzień dopiero w IV wieku.

Zwyczaj ubierania choinki

Czym byłby Święta bez pięknie przystrojonej choinki? Zwyczaj ubierania drzewka narodził się w Niemczech. Zgodnie z legendą, pewnej wigilijnej nocy mężczyzna spacerujący po lesie dostrzegł zachwycający widok. Ujrzał świerk, przez który przebijały się świecące na niebie gwiazdy. Od razu zapragnął, aby podobne drzewko znalazło się w jego domu. Niedługo później w jego domowych progach znalazła się przystrojona ozdobami i świecami choinka. Takiego wystroju pozazdrościli mu sąsiedzi, którzy postanowili skopiować pomysł. I w ten oto sposób narodziła się nowa świąteczna tradycja.

Święty Mikołaj

Pierwowzorem powstania tej postaci był Mikołaj z Miry, żyjący na przełomie III i IV wieku. Słynął on z wielu cudów oraz niesienia pomocy ubogim i potrzebującym. Swój cały majątek miał rozdać najbiedniejszym. Zgodnie z legendą dzięki niemu trzy młode kobiety znalazły mężów, ponieważ Mikołaj dyskretnie dostarczył

wymagany posag.

Tradycyjne kolory

Tradycyjnymi barwami Bożego Narodzenia są trzy kolory: zielony, czerwony i złoty. Pierwszy z nich symbolizuje życie i odrodzenie. Barwa czerwona nawiązuje do krwi Jezusa Chrystusa, zaś złoto to symbol światła oraz dobrobytu.

Dlaczego karp?

Nie każdy przepada za karpem, jednak na stole wigilijnym pojawić się musi. W sumie dlaczego? Tradycja ta narodziła się w epoce PRL-u, w czasie gdy wszystkiego brakowało. Karp był jednak rybą, którą można łatwo hodować na masową skalę i wystarczy dla wszystkich.

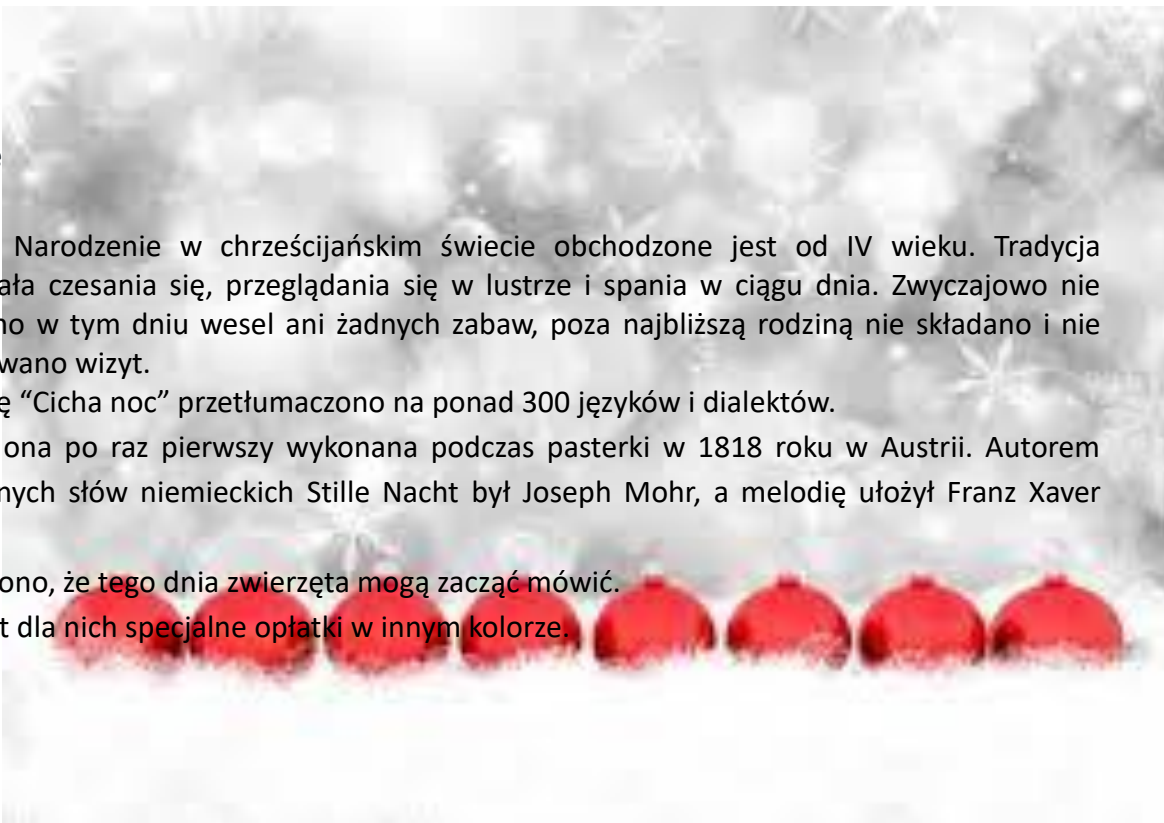
Świąteczne piosenki

Nieodłącznym elementem, wiążącym się z okresem przedświątecznym, są piosenki. Jednym z najpopularniejszych utworów puszcanych w radiu jest Last Christmas zespołu Wham! Piosenka została nagrana w 1984 roku i stała się jednym z największych świątecznych hitów.

tekst Szymon Kamionowski 2a

Ciekawe

1. Boże Narodzenie w chrześcijańskim świecie obchodzone jest od IV wieku. Tradycja zakazywała czesania się, przeglądania się w lustrze i spania w ciągu dnia. Zwyczajowo nie urządzano w tym dniu wesel ani żadnych zabaw, poza najbliższą rodziną nie składano i nie przyjmowano wizyt.
2. Kolędę "Cicha noc" przetłumaczono na ponad 300 języków i dialektów. Została ona po raz pierwszy wykonana podczas pasterki w 1818 roku w Austrii. Autorem oryginalnych słów niemieckich Stille Nacht był Joseph Mohr, a melodię ułożył Franz Xaver Gruber.
3. Wierząco, że tego dnia zwierzęta mogą zacząć mówić. Są nawet dla nich specjalne opłatki w innym kolorze.

4. Pierwszą udekorowaną choinkę na Boże Narodzenie przyjmuje się że miano pokazać w łotewskiej Rydze w 1510 roku
5. Pierwszą kartkę z życzeniami z okazji Świąt Bożego Narodzenia wysłał w 1842 r. 16-letni londyński artysta, William Maw Egley.
6. Pierwsze choinkowe bombki, zwane w Małopolsce bańkami, pojawiły się w Polsce dopiero w XIX wieku.
7. Pierwowzorem dzisiejszego Świętego Mikołaja był biskup Miry (dzisiejszej Turcji), a wizerunek grubego, brodatego, starszego pana został przejęty z reklam Coca Coli. Dawniej postać Mikołaja podobno służyła do straszenia dzieci.
8. Jemioła na długo zanim została wykorzystana jako symbol pocałunków w czasie świąt Bożego Narodzenia, już od dawna była uważana przez Celtów za roślinę magiczną. Wierzono, że ma ona zdolność leczenia ran i przywracania płodności. Zwyczaj całowania się pod jemiołą pojawił się dopiero w czasach wiktoriańskich, czyli w latach 1837-1901. Pamiętać jednak należy, że jemioła to drzewny pasożyt.
9. Pierwszą szopkę podobno stworzył święty Franciszek z Asyżu, w 1224 roku. Miała ona charakter edukacyjny; przy jej pomocy podobno Franciszek wyjaśniał wiernym sedno Bożego Narodzenia.

tekst Szymon Kamionowski Za

Świąteczne komedie

1. Cicha noc (*The Night Before*, 2015)

Kolejna świąteczna komedia w imprezowym klimacie to film o zwodniczym tytule „Cicha noc”. Tutaj wszak nie będzie ani cicho, ani spokojnie. Trójka przyjaciół przed świętami co roku organizuje imprezę. Jest to jedna z tych imprez, jakie wspomina się przez kolejnych 12 miesięcy. Ta jednak ma być wyjątkowa, bo ostatnia. Dlatego trzej kumple chcą, żeby stała się naprawdę niezapominana. Podczas tej jednej nocy dzieje się naprawdę wiele. Komedia jest kolejną, całkiem udaną próbą odejścia od dość szampowych świątecznych produkcji.

2. W krzywym zwierciadle: Święty Mikołaju (*Christmas Vacation*, 1989)

Perypetie rodziny Griswaldów od lat niezmiennie śmieszą. Jest to obraz rodzinnych świąt, z jakim każdy może się identyfikować. Tutaj bowiem nie wszystko idzie zgodnie z planem. Choinka jest za duża, lampki nie chcą się zapalić, nikt tak naprawdę nie chce siedzieć przy świątecznym stole i nikt chyba tak naprawdę się nie lubi.

3. Świąteczna gorączka (*Jingle All the Way*, 1996)

Arnold Schwarzenegger w pewnym momencie swojej kariery odstąpił od kina akcji, na rzecz kina familijnego. Już samo wrzucenie słynnego kulturysty w rodzinną scenerię wywoływało uśmiech na twarzy. W filmie „Świąteczna gorączka” Arnie wcielił się biznesmena, który nie ma czasu dla swojej rodziny. W ostatniej chwili przypomina mu się, że obiecał synowi w prezencie figurkę Turbo-Mana. Żeby uratować święta i opinię dobrego ojca, postanawia zdobyć bezcenny skarb. A trzeba dodać, że na hitową zabawkę polują setki innych ojców w podobnej sytuacji. Arnold musi stoczyć wyjątkowo trudną walkę.

4. Wigilijny show (*Scrooged*, 1988)

Ta świąteczna komedia to współczesna wersja „Opowieści wigilijnej”. Tutaj Scroogem jest producent telewizyjny, Frank Cross, w którego wcielił się jak zawsze świetny Bill Murrey. Frank jest bezwzględny i po trupach pnie się po szczeblach kariery. Ma opinię nieczułego i pamiętliwego złośliwca. Tak jak w oryginalnej wersji opowiadania Charlesa Dickensa, tak i tu głównemu bohaterowi wizytę złożą trzy duchy: maniakalny nowojorski taksówkarz z przeszłości, współczesna gadatliwa wróżka oraz makabryczny, bezgłowy olbrzym jako posłaniec z przyszłości. Można powiedzieć, że jest to komedia na miarę naszych czasów.

5. Elf (2003)

Wracamy do świątecznych komedii, które można oglądać całą rodziną. Will Ferrell wcielił się tu w elfa, który jednak wyraźnie odstaje od swojego otoczenia. Okazuje się bowiem, że został jedynie przygarnięty przez elfy świętego Mikołaja, a on sam jest człowiekiem. W poszukiwaniu ojca i własnych korzeni wyrusza do Nowego Jorku. Choć tam znajduje ojca, który okazuje się chciwym sknerą z nową rodziną, to wciąż czuje się nie na miejscu. Dość abstrakcyjna fabuła jest pełna sytuacyjnego humoru. Do tego świąteczny entuzjazm elfa mocno kontrastuje z podejściem jego nowo odnalezionej rodziny.

Świąteczne filmy romantyczne

1. Świąteczny rycerz (*The Knight Before Christmas*, 2019)

Która z nas nie marzyła o rycerzu w lśniącej zbroi, który na pięknym rumaku przyjeżdża, aby uratować nas przed świętami z rodziną? No cóż, albo po prostu uratować przed samotnością? Brooke z pewnością. Ta nauczycielka z małego miasteczka pewnego dnia omal nie rozjechała mężczyzny w zbroi. Poszkodowany okazał się być rycerzem, który przybył z przeszłości. Choć Brooke nie daje wiary w podróże w czasie, to stara się pomóc przybyszowi. Ten, choć osobliwy, rozbudza w dziewczynie uczucia. Film, choć może nieco zbyt naiwny, to jednak jest pełen nieodpartego uroku.

2. Rodzinny dom wariatów (*The Family Stone*, 2005)

Kolejny na liście romantycznych filmów świątecznych jest „Rodzinny dom wariatów”. Jest to produkcja w doborowej obsadzie. Everett przyjeżdża do rodzinnego domu na święta. Zabiera ze sobą swoją narzeczoną, która po raz pierwszy ma poznać rodzinę ukochanego. Spięta Meredith nie wywiera jednak dobrego wrażenia. Po serii wpadek wzywa na pomoc swoją siostrę. Ta szybko wpada w oko Everettowi... Po tych świętach uczuciowy obraz tej rodziny będzie wyglądał zgoła inaczej.

3. Last Christmas (2019)

Tytuł tego filmu bardziej się kojarzy z świątecznym hitem zespołu Wham. Zresztą główna bohaterka jest fanką George’a Michaela. Kate, bo o niej mowa, pracuje jako elf w sklepie z dekoracjami świątecznymi w Londynie. Już na podstawie tego faktu można się domyślić, że dziewczyna nie ma szczęścia w życiu. Kate nie dogaduje się z nadopiekuńczą matką, nadużywa dobroci przyjaciół śpiąc na ich kanapach i stara się przebić w show biznesie. Z kolei jej życie miłosne ogranicza się do przygód na jedną noc. Dopiero tajemniczy Tom wprowadza równowagę w życie dziewczyny. To, że się w nim zakocha wydaje się kwestią chwili. Muszę jednak was ostrzec, że nie będzie to typowo romantyczna historia. Jednak film porusza w widzach romantyczne struny.

4. Holiday (2006)

„Holiday” to już klasyczny film świąteczny. Do tego jest to historia romantyczna. Tuż przed świętami Bożego Narodzenia dwie kobiety mieszkające po przeciwnych stronach globu postanawiają uciec przed niepowodzeniami w życiu miłosnym. Kontaktują się przez stronę internetową i zamieniają domami na dwa tygodnie. Tak Iris trafia do słonecznego Los Angeles, a Amanda do zasypanej śniegiem wioski pod Londynem. W nowej scenerii obie starają się poskładać swoje życie. Ten pełen ciepła i uroku film to jeden z najlepszych wyborów na święta.

5. To właśnie miłość (Love Actually, 2003)

Trudno o lepszy romantyczny film świąteczny niż „To właśnie miłość”. Ta brytyjska produkcja podbiła serca widzów na całym świecie. Opowiada historie kilku luźno związanych ze sobą osób. Wszystkich łączy jedno – szukają miłości. A fakt, że do świąt pozostało jedynie pięć tygodni dodaje tym poszukiwaniom jedynie intensywniejszego wyrazu. W tym filmie romantyzm, humor i święta dozowane są w idealnych proporcjach.

przygotowała Darya Shukayeva 2a

Życzenia świąteczne na Boże Narodzenie to sympatyczny gest. W tym roku powinniśmy szczególnie się postarać, żeby pomimo trudności, jakie sprawia nam pandemia, dać znać najbliższym i tym nieco dalszym, że mimo wszystko o nich pamiętamy, mamy nadzieję, że mają się dobrze i liczymy na szybkie spotkanie. Życzenia świąteczne na Boże Narodzenie są szczególnie ważne dla osób starszych, którym sytuacja epidemiologiczna wyjątkowo daje się we znaki, ogranicza możliwość wychodzenia z domu, ogranicza kontakty z innymi, potęguje samotność. Oni z pewnością najbardziej ucieszą się z życzeń. Zarezerwujmy więc w tym roku nieco czasu przed świętami, żeby przygotować piękne życzenia na kartkach świątecznych lub dłużej porozmawiać z bliskimi przez telefon.

Dawniej wysyłaliśmy kartki świąteczne pocztą z najlepszymi życzeniami z okazji świąt Bożego Narodzenia. Dziś dalej robią tak przedstawiciele poprzednich pokoleń, my częściej ograniczamy się do telefonów, SMS-ów lub wiadomości na portalach społecznościowych. Niezależnie od formy, warto pamiętać, komu należy złożyć życzenia świąteczne na Boże Narodzenie. Życzenia przede wszystkim składamy osobom, z którymi nie zobaczymy się w czasie nadchodzących świąt i nie będziemy mogli zrobić tego osobiście. W tym roku, z racji panującej epidemii koronawirusa ta lista się zapewne znacznie wydłuży, nie powinno na niej zabraknąć: członków rodziny - kuzynów, kuzynek, cioć i wujków, współpracowników, z którymi na co dzień nie mamy kontaktu, dalszych znajomych, sąsiadów. Jeśli prowadzimy swój biznes, należy także złożyć życzenia kontrahentom. Jeśli nie mamy głowy lub talentu do wymyślania życzeń na Boże Narodzenie, można skorzystać z tych gotowych, zamieszczanych w sieci. Należy je odpowiednio dobrać do zażyłości osoby, której je składamy.

tekst Szymon Kamionowski 2a

*Niech magia Świąt Bożego Narodzenia wypełnia ciepłem
wszystkie mroźne dni,
a blask gwiazd przypomina, że czasem wystarczy tylko
wypowiedzieć życzenie... Spełnienia wszystkich świątecznych
życzeń!*

*Niech magiczna moc wigilijnego wieczoru przymiesza Wam spokój
i radość.*

*Niech każda chwila świąt Bożego Narodzenia żyje własnym
pięknem,*

a Nowy Rok 2022

*obdaruje Was pomyslnością i szczęściem. Najpiękniejszych
świąt Bożego Narodzenia.*

*Życzy Dyrektor szkoły
Adam Ochenkowski*